

UDK 347.7

Prijeboj (kompenzacija) prema Zakonu o obveznim odnosima

Božo Prelević, dipl. iur.

Propisi.rh

Prijeboj, ili kompenzacija jedan je od najčešćih oblika prestanka međusobnih obveza između dužnika i vjerovnika. Prijeboj međusobnih potraživanja dužnika i vjerovnika uređen je u prvom redu u Zakonu o obveznim odnosima, a posebna pravila o prijeboju u pojedinim postupcima i posebnim dužničko-vjerovničkim odnosima predviđeni su u Stečajnom zakonu, Zakonu o radu i drugim propisima. Autor u članku daje prikaz odredbi Zakona o obveznim odnosima koje se odnose na prijeboj potraživanja sa primjerima ugovora o prijeboju, jednostrane izjave o prijeboju i primjerima iz sudske prakse.

1. Uvod

Prijeboj (kompenzacija) se u svakodnevnoj poslovnoj praksi javlja kao jedan od najčešćih i najjednostavnijih načina prestanka međusobnih obveza između dužnika i vjerovnika. Prijeboj, kao način prestanka obveznog odnosa, moguć je u slučajevima kada između istog vjerovnika i dužnika u isto vrijeme postoje međusobna potraživanja koja glase na novac ili druge zamjenjive stvari istog roda i iste kakvoće i ako su dospjele. Pravna pravila kojima se uređuje prijeboj potraživanja uređena su u prvom redu u odredbama čl. 195.-202. Zakona o obveznim odnosima¹ (u nastavku teksta: Zakon).

Međutim, ne treba izgubiti iz vida ni druge odredbe Zakona koje djelomično uređuju prijeboj u posebnim situacijama, kao što je prijeboj kod solidarnih dužnika² i solidarnih vjerovnika³, prijeboj kod ortaštva⁴, kod odgovornosti za štetu⁵ i dr. Osim toga, pitanje prijeboja međusobnih potraživanja i vjerovnika na poseban način rješavaju posebni zakoni koji uređuju pojedina posebna pravna područja, kao što je npr. Stečajni zakon⁶ za prijeboj u stečajnom postupku, Zakon o radu⁷ za prijeboj međusobnih potraživanja poslodavca i radnika i sl. U nastavku članka upoznat ćemo se sa temeljnim zakonskim

odredbama koje uređuju opće pretpostavke za prijeboj međusobnih potraživanja dužnika i vjerovnika⁸.

2. Opće pretpostavke za prijeboj

ističemo...

Zakonom je određeno kako dužnik može prebiti (kompenzirati) tražbinu s protutražbinom vjerovnika, ako obje tražbine glase na novac, ili druge zamjenjive stvari istog roda i iste kakvoće i ako su obje dospjele⁹.

Da bi moglo doći do prijeboja međusobnih potraživanja dužnika i vjerovnika potrebno je ispunjenje određenih pretpostavki:

- međusobna potraživanja dužnika i vjerovnika moraju pravno postojati;
- potraživanja moraju biti uzajamna, obostrana;
- međusobna potraživanja moraju biti istovrsna;
- pravno postojeća, uzajamna i istovrsna međusobna potraživanja dužnika i vjerovnika moraju biti dospjela;
- potraživanja moraju biti podobna za prijeboj, odnosno prijeboj ne smije biti isključen.

1 Nar. nov., br. 35/05, 41/08, 125/11-Zakon o rokovima ispunjenja novčanih obveza, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23.

2 Čl. 44. Zakona.

3 Čl. 56. Zakona.

4 Čl. 648. Zakona.

5 Čl. 649. Zakona.

6 Nar. nov., br. 71/15, 104/17, 36/22 i 27/24.

7 Nar. nov., br. 93/14, 127/17, 98/19, 151/22 i 64/23-Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske.

8 Detaljnije o pravnim aspektima prijeboja u članku autora Prelević, Božo, „Prestanak obveza prijebojem (kompenzacijom) međusobnih tražbina“, RiPup br. 3/2009, str. 167.

9 Čl. 195. Zakona.

2.1. Pravno postojanje međusobnih potraživanja

Samo po sebi je jasno kako međusobna potraživanja moraju pravno postojati, odnosno potjecati iz neke dopuštene pravne osnove. Ova međusobna potraživanja moraju biti faktična. Međusobna potraživanja će proizlaziti u većini slučajeva iz nekog ugovornog odnosa između dužnika i vjerovnika.

2.2. Uzajamnost potraživanja

Između dužnika i vjerovnika mora postojati dvostrano obvezni pravni odnos. Svaki od sudionika (ugovornih strana) u ovom obveznom pravnom odnosu u isto vrijeme je i dužnik i vjerovnik. Predmet prijebaja je potraživanje koje dužnik ima prema vjerovniku, koji u isto vrijeme ima potraživanje prema dužniku. Predmet prijebaja u pravilu nije potraživanje treće osobe prema vjerovniku, osim u posebnim Zakonom predviđenim slučajevima (npr. kod jamstva).

Zakonom je u čl. 197. propisan poseban slučaj odsutnosti uzajamnosti.

ističemo...

Sukladno ovoj odredbi, dužnik ne može prebiti ono što duguje vjerovniku s onim što vjerovnik duguje njegovu jamcu, ali jamac može prebiti dužnikove obveze prema vjerovniku s dužnikovom tražbinom prema vjerovniku.

Onaj tko je dao svoju stvar u zalog za tuđu obvezu, može zahtijevati od vjerovnika da mu vrati založenu stvar kad se udovolji pretpostavkama za prestanak te obveze prijebajem te kad vjerovnik propusti svojom krivnjom obaviti prijebaj.

2.3. Istovrsnost međusobnih potraživanja

Međusobna potraživanja dužnika i vjerovnika moraju se sastojati u zamjenjivim stvarima istog roda kao što je npr. novac, brašno, pisesak i sl. Osim toga, međusobna potraživanja dužnika i vjerovnika moraju biti iste kvalitete.

2.4. Dospjelog međusobnih potraživanja

Bitna pretpostavka nastanka prijebaja, odnosno kompenzibilnosti tražbine dužnika i vjerovnika je i dospjelog međusobnih potraživanja. To znači kako su rokovi za ispunjenje međusobnih tražbina nastupili. Podsjećamo kako se dospjelim smatra potraživanje čije ispunjenje vjerovnik može zahtijevati od dužnika.

2.5. Prijebaj ne smije biti isključen

Postoje slučajevi kada je Zakonom određeno da je prijebaj međusobnih tražbina dužnika i vjerovnika isključen. Da bi uvjet za prijebaj neke međusobne tražbine bio ispunjen, prijebaj tražbine ne smije biti isključen Zakonom, ili drugim propisom.

3. Vrste prijebaja

Prijebaj može nastati voljom jedne ugovorne strane (dužnika, ili vjerovnika) izjavom o prijebaju (kompensaciji), sporazumno voljom objiju stranaka, dužnika i vjerovnika (ugovor o prijebaju), po sili zakona, ili odlukom u suda. **U tom smislu u pravnoj teoriji razlikuju se sljedeće vrste prijebaja:**

- jednostrani prijebaj;
- ugovorni prijebaj;

- višestruki prijebaj, koji možemo smatrati i podvrstom ugovornog prijebaja;
- zakonski prijebaj;
- sudski prijebaj.

Svaki od navedenih vrsta prijebaja u konačnici dovodi prestanka međusobnih obveza dužnika i vjerovnika.

3.1. Jednostrani prijebaj (izjava o prijebaju)

Za izjavu o prijebaju, ili jednostrani prijebaj potrebno je da nastanu zakonske pretpostavke za prijebaj¹⁰, ali je potrebna i izjava jedne ugovorne strane da vrši prijebaj.

ističemo...

U tom smislu je Zakonom određeno kao prijebaj ne nastaje čim se ispune pretpostavke za to, nego tek izjavom o prijebaju¹¹.

Nakon izjave o prijebaju smatra se da je učinak prijebaja nastao onoga trenutka kad su se ispunile pretpostavke za to.

Iz sudske prakse – Odluka Visokog trgovačkog suda, br. Pž-1058/94 od 17. siječnja 1995.:

„... Za prestanak tražbine prijebajem potrebno je, ako su inače ispunjene pretpostavke za prijebaj, da jedna strana izjavi drugoj da vrši prijebaj, ali prijebaj ne nastaje izjavom, već onog trenutka kada su se stekli uvjeti za to...“

Primjer – Izjava o prijebaju (kompensaciji)

Trgovačko društvo BEBEA d.o.o. Split, Gundulićeva 456, OIB:90909098881 (u nastavku teksta: BEBEA d.o.o.), koje zastupa članica uprave Jelena Jelenić, temeljem članka 196. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23; u nastavku teksta: Zakon), daje trgovačkom društvu ABEBE d.o.o. Dubrovnik, Palmotićeva 84c, OIB:56776575765 (u nastavku teksta: ABEBE d.o.o.), sljedeću

IZJAVU O PRIJEBAJU (KOMPENZACIJI) br. 11/2024

- 1) BEBEA d.o.o. Split duguje ABEBE d.o.o. Dubrovnik iznos od 11.000,00 (slovima: jedanestisuća) eura temeljem računa broj: 17/2024, s dospijećem plaćanja 12. rujna 2024. izdanog temeljem ugovora o kupoprodaji od 12. kolovoza 2024.
- 2) BEBEA d.o.o. Split potražuje od ABEBE d.o.o. Dubrovnik iznos od 11.000,00 (slovima: jedanaestisuća) eura temeljem računa broj: 51/24, s dospijećem plaćanja 10. kolovoza 2024. izdanog temeljem ugovora o kupoprodaji od 20. srpnja 2024.
- 3) Nastavno na okolnost da su se sukladno članku 195. Zakona stekli uvjeti za prijebaj međusobnih tražbina, trgovačko društvo BEBEA d.o.o. Split ovom Izjavom o prijebaju (kompensaciji) izvršava prijebaj međusobnih tražbina u iznosu od 11.000,00 (slovima: jedanestisuća) eura iz točke 1. i 2. ove Izjave sa trgovačkim društvom ABEBE d.o.o. Dubrovnik.

¹⁰ Vidjeti pod 2.

¹¹ Čl. 196. st. 1. Zakona.

- 4) Na međusobnim tražbinama iz ove Izjave o prijeboju (kompensaciji) izvršava se prijeboj s danom 12. rujna 2024. te iste tražbine s tim danom prestaju.

Split, 22. listopada 2024.

BEBEA d.o.o.
Članica uprave
Jelena Jelenić

Dostaviti:

- 1) ABEBE d.o.o. Dubrovnik, Palmotićeve 84c, poštom preporučeno s povratnicom.
- 2) Financije i računovodstvo – ovdje.

3.1.1. Zatezne kamate kod prestanka obveze prijebojem

Treba istaknuti kako kod prestanka ugovorne obveze prijebojem, zatezne kamate prestaju teći kada su se stekli uvjeti za prijeboj potraživanja, o čemu je odgovarajući stav zauzela i sudska praksa.

Iz sudske prakse – Odluka VTSRH, br. Pž-168/95 od 21. veljače 1995.:

„... U slučaju prestanka obveze prijebojem, zatezne kamate ne teku do trenutka kada je jedna strana izjavila drugoj da vrši prijeboj, već do trenutka kada su se stekli uvjeti za prijeboj, jer su obveze u tom trenutku prestale...“.

3.2. Ugovor o prijeboju

Dužnik i vjerovnik mogu sklopiti ugovor o prijeboju (kompensaciji) kojim vrše prijeboj međusobnih potraživanja, pod uvjetom da su ispunjene već navedene pretpostavke za prijeboj. Ovdje se zapravo radi o suglasnom, dobrovoljnom pristanku na prijeboj međusobnih potraživanja. Kod ugovornog prijeboja načelno nema ograničenja koja postoje za izjavu o prijeboju sukladno čl. 196. Zakona¹².

To znači kako za valjanost ove vrste prijeboja mora biti ispunjen uvjet uzajamnosti međusobnih potraživanja.

ističemo...

Međutim, ugovor o prijeboju, obzirom na načelo slobode ugovaranja, može se sklopiti i kada predmet međusobnih potraživanja nisu stvari istog roda, ili kada međusobna potraživanja nisu dospjela.

Štoviše, predmet ugovora o prijeboju mogu biti i zastarjela potraživanja.

Za razliku od prijeboja koji nastaje jednostranom izjavom o prijeboju, ugovorom o prijeboju dužnik i vjerovnik samostalno uređuju trenutak nastupanja pravnih učinaka prijeboja.

ističemo...

U slučaju da ugovorne strane nisu odredile trenutak nastupanja pravnih učinaka prijeboja, ugovor o prijeboju proizvodi pravne učinke od trenutka njegova sklapanja.

Primjer – Ugovor o prijeboju (kompensaciji)

CEDECE d.o.o. za poslovno savjetovanje, Rijeka, Ulica proljeća 244, OIB:87878787743, koje zastupa član uprave Alan Alanić (u nastavku teksta: CEDECE d.o.o.)

i

EFGCHA d.o.o. za računovodstvene usluge, Osijek, Slavonska avenija 56a, OIB:66556655656, koje zastupa članica uprave Marica Marić (u nastavku teksta: EFGCHA d.o.o.)

sklapaju dana 24. listopada 2024. sljedeći

UGOVOR O PRIJEBOJU POTRAŽIVANJA (UGOVOR O KOMPENZACIJI)

Članak 1.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju da trgovačko društvo CEDECE d.o.o. ima potraživanje prema trgovačkom društvu EFGCHA d.o.o. temeljem Ugovora o poslovnoj suradnji br. 09/24 od 16. svibnja 2024. u iznosu od 21.000,00 (slovima: dvadesetjednetisuće) eura, sa dospeljećem plaćanja 14. lipnja 2024.

Članak 2.

Ugovorne strane, nadalje, suglasno utvrđuju da trgovačko društvo EFGCHA d.o.o. ima potraživanje prema trgovačkom društvu CEDECE d.o.o. temeljem ugovora o obavljanju računovodstvenih usluga u ukupnom iznosu od od 21.000,00 (slovima: dvadesetjednetisuće) eura, prema sljedećoj specifikaciji:

- račun br. 20/24 u iznosu od 7.000,00 (slovima: sedamtisuća) eura sa dospeljećem plaćanja 4. rujna 2024.;
- račun br. 25/24 u iznosu od 7.000,00 (slovima: sedamtisuća) eura sa dospeljećem plaćanja 4. listopada 2024.;
- račun br. 32/24 u iznosu 7.000,00 (slovima: sedamtisuća) eura sa dospeljećem plaćanja 4. studenog 2024.

Članak 3.

Temeljem ovog Ugovora, ugovorne strane vrše prijeboj međusobnih potraživanja iz članka 1. i članka 2. ovog Ugovora.

Članak 4.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju kao datum dospeljeca prijeboja međusobnih potraživanja iz čl. 3. ovog Ugovora u ukupnom iznosu od 21.000,00 (slovima: dvadesetjednetisuće) eura, na dan 30. listopada 2024.

Članak 5.

Eventualne izmjene ovog Ugovora valjane su samo ako su sačinjene u pisanom obliku.

Članak 6.

Sve sporove proizašle iz ovog Ugovora, ugovorne strane će nastojati riješiti mirnim putem, a u slučaju spora ugovaraju nadležnost stvarno nadležnog suda u Rijeci.

Članak 7.

Ovaj Ugovor je sastavljen u 4 (slovima: četiri) istovjetna primjerka od kojih svakoj ugovornoj strani pripadaju po 2 (slovima: dva) istovjetna primjerka.

CEDECE d.o.o.
Član uprave
Alan Alanić

EFGCHA d.o.o.
Članica uprave
Marica Marić

¹² Vidjeti pod 3.1.

3.3. Višestruki (multilateralni) prijeboj (kompensacija)

U višestrukom prijeboju (multilateralnoj kompensaciji) sudjeluje više sudionika. Pri tome svaki od sudionika ne mora u isto vrijeme biti vjerovnik i dužnik svih ostalih sudionika u prijeboju. To znači kako kod višestrukog prijeboja ne moraju biti ispunjene sve pretpostavke iz čl. 195. Zakona¹³.

Primjer – Ugovor o višestrukom prijeboju (kompensaciji)

ABEBE d.o.o., Pula, Istarska 56d, OIB:747474747, koje zastupa član uprave Ivan Ivić (u nastavku teksta: ABEBE d.o.o.)

i
BEBEA d.o.o., Varaždin, Zagrebačka 111a, OIB:22299292922, koje zastupa član uprave Nino Ninić (u nastavku teksta: BEBEA d.o.o.)

i
BECEBE d.d., Čakovec, Radnička cesta 45d, OIB:90933939300, koje zastupa Predsjednik uprave Vjeran Vjerić (u nastavku teksta: BECEBE d.d.)

i
CEDECE d.o.o., Bjelovar, Ulica heroja 44a, OIB:30303030303, koje zastupa članica uprave Nikolina Nikić (u nastavku teksta: CEDECE d.o.o.)

dana 25. listopada 2024. sklapaju sljedeći

UGOVOR O VIŠESTRUKOM PRIJEBOJU (Ugovor o multilateralnoj kompensaciji)

Članak 1.

ABEBE d.o.o., potražuje od trgovačkog društva BEBEA d.o.o. iznos od 1.000,00 (slovima: tisuću) eura temeljem računa br. 52/24 s dospijecom plaćanja 12. listopada 2024.

BEBEA d.o.o. potražuje od trgovačkog društva BECEBE d.o.o. iznos od 1.000,00 (slovima: tisuću) kuna temeljem računa br. BBA-201/24 s dospijecom plaćanja 14. listopada 2024.

BECEBE d.d. potražuje od trgovačkog društva CEDECE d.o.o. iznos od 1.000,00 (slovima: tisuću) eura temeljem računa br. BC/311/24 s dospijecom plaćanja 17. listopada 2024.

CEDECE d.o.o. potražuje od trgovačkog društva ABEBE d.o.o. iznos od 10.000,00 (slovima: deset tisuća) eura temeljem računa CDC-111/24 s dospijecom plaćanja 16. listopada 2024.

Članak 2.

Potpisom ovog Ugovora sve ugovorne strane vrše prijeboj međusobnih potraživanja iz članka 1. Ovog Ugovora do iznosa od 1.000,00 (slovima: tisuću) eura.

Članak 3.

Razliku između iznosa potraživanja CEDECE d.o.o. prema ABEBE d.o.o. određenog u članku 1. st. 4. ovog Ugovora i potraživanja koje je predmet prijeboja iz članka 2. ovog ugovora koja iznosi ukupno 9.000,00 (slovima: devet tisuća) eura, ABEBE d.o.o. dužan je podmiriti vjerovniku CEDECE d.o.o. u roku od 10 (slovima: deset) dana od dana sklapanja ovog Ugovora.

Članak 4.

Sve sporove proizašle iz ovog Ugovora, ugovorne strane će nastojati riješiti mirnim putem, a u slučaju spora ugovaraju nadležnost stvarno nadležnog suda u Bjelovaru.

Članak 5.

Ovaj Ugovor je sastavljen u 8 (slovima: osam) istovjetnih primjeraka od kojih svakoj ugovornoj strani pripadaju po 2 (slovima: dva) istovjetna primjerka.

ABEBE d.o.o. Član uprave Ivan Ivić	BEBEA d.o.o. Član uprave Nino Ninić	BECEBE d.d. Predsjednik uprave Vjeran Vjerić	CEDECE d.o.o. Članica uprave Nicolina Nikić
--	---	--	---

3.4. Oblik jednostrane izjave o prijeboju i ugovora o prijeboju

Zakonom nije propisan obavezan pisani oblik za valjanost jednostrane izjave o prijeboju, ili ugovora o prijeboju. Međutim, mišljenja smo kako bi radi lakšeg dokazivanja svakako bilo uputno dati jednostranu izjavu o prijeboju, ili sklopiti ugovor o prijeboju u pisanom obliku.

3.5. Zakonski prijeboj

Za zakonski prijeboj je karakteristično da do prestanka međusobnih obveza dolazi po sili zakona, bez bilo kakve posebne aktivnosti dužnika i vjerovnika. Ova vrsta prijeboja nije karakteristika hrvatskog zakonodavstva.

3.6. Sudski prijeboj

Do sudskog prijeboja dolazi temeljem odluke suda povodom istaknutog prigovora prijeboja tuženika u postojećem sudskom (parničnom) postupku. U ovom slučaju prijeboj nastaje temeljem odluke suda, a ne temeljem prigovora tuženika.

4. Prijeboj zastarjele tražbine

ističemo...

Sukladno čl. 198. Zakona, dug se može prebiti sa zastarjelim tražbinom samo ako ona još nije bila zastarjela u času kad su se stekle pretpostavke prijeboja.

U slučaju da su pretpostavke prijeboja nastale pošto je jedna od tražbina zastarjela, prijeboj ne nastaje ako je dužnik zastarjele tražbine istakao prigovor zastare.

Iz sudske prakse – Odluka VTSRH, br. Pž-7742/03 od 26. rujna 2006.:

“... Prijeboj ne nastaje ako su uvjeti za prijeboj nastali tek nakon što je jedno od potraživanja zastarjelo, a dužnik zastarjelog potraživanja je istaknuo prigovor zastare...”

TELEFON ZA KONZULTACIJE

Ponedjeljkom i četvrtkom

od 11.00 do 15.30 sati,

utorkom, srijedom i petkom

od 8.30 do 13.00 sati.

01/48 36 046 i 01/49 21 739

¹³ Vidjeti pod 2.

5. Prijeboj ustupljene tražbine

ističemo...

Sukladno zakonskim odredbama, dužnik ustupljene tražbine može prebiti primatelju one svoje tražbine koje je do obavijesti o ustupu mogao prebiti ustupitelju¹⁴.

Dužnik ustupljene tražbine mu može prebiti i one svoje tražbine prema ustupitelju koje je stekao prije obavijesti o ustupu, a čiji rok za ispunjenje nije bio dospio u času kad je obaviješten o ustupu, ali samo ako taj rok pada prije roka za ispunjenje ustupljene tražbine ili u isto vrijeme.

Dužnik koji je bez ograde izjavio primatelju da pristaje na ustup ne može mu, međutim, više prebiti nikakve svoje tražbine prema ustupitelju. U slučaju da je ustupljena tražbina upisana u javne knjige, dužnik može učiniti prijeboj primatelju samo ako je njegova tražbina upisana kod ustupljene tražbine ili ako je primatelj obaviješten prilikom ustupanja o postojanju te tražbine.

6. Slučajevi kada je prijeboj isključen

Sukladno čl. 200. Zakona, ne može prestati prijebojem tražbina:

- koja se ne može zaplijeniti;
- stvari ili vrijednosti koje su dužniku bile dane na čuvanje ili posudbu, ili koje je dužnik uzeo bespravno ili ih bespravno zadržao;
- nastala namjernim prouzročenjem štete;
- naknade štete nanесene oštećenjem zdravlja, ili prouzročenjem smrti;
- koja potječe iz zakonske obveze uzdržavanja.

Dužnik ne može obaviti prijeboj ako je njegova tražbina dospjela tek pošto je netko treći stavio zabranu na vjerovnikovu tražbinu prema njemu¹⁵.

7. Prijeboj solidarnih dužnika i vjerovnika

Kako smo naveli u uvodu ovog članka¹⁶, posebna zakonska pravila o prijeboju su osim u čl. 195.-202. Zakona, uređena i u drugim zakonskim odredbama. Tako su pravila o prijeboju kod solidarnih dužnika i solidarnih vjerovnika uređena u dijelu Zakona koji uređuje solidarnost dužnika i vjerovnika.

7.1. Prijeboj kod solidarnih dužnika

Sadržaj solidarnosti dužnika se, sukladno čl. 33. Zakona, sastoji u tome da svaki dužnik solidarne obveze odgovara vjerovniku za cijeli dug i vjerovnik može zahtijevati njegovo ispunjenje od koga hoće sve dok ne bude potpuno ispunjen, ali kad jedan dužnik ispunji dug, obveza prestaje i svi se dužnici oslobađaju. Od više solidarnih dužnika svaki može dugoovati s drugim rokom ispunjenja, pod drugim uvjetima i uopće s različitim odstupanjima.

ističemo...

Sukladno čl. 44. st. 1. Zakona, svaki se solidarni dužnik može pozvati na prijeboj koji je učinio njegov sudužnik.

Međutim, tražbinu koja pripada solidarnom dužniku ne mogu prebijati ostali sudužnici.

7.2. Prijeboj kod solidarnih vjerovnika

Sukladno čl. 55. Zakona, svaki solidarni vjerovnik ima pravo zahtijevati od dužnika ispunjenje cijele obveze, ali kad jedan od njih bude namiren, obveza prestaje i prema ostalim vjerovnicima. Dužnik pri tome može ispuniti obvezu vjerovniku kojega sam izabere, sve dok neki vjerovnik ne zatraži ispunjenje.

ističemo...

Zakonom je određeno kako dužnik može svoj dug prebiti s tražbinom koju ima prema vjerovniku koji mu zahtijeva ispunjenje¹⁷.

8. Uračunavanje prijebojem

ističemo...

Sukladno čl. 202. Zakona, kad između dviju osoba postoji više obveza koje mogu prestati prijebojem, prijeboj će se obaviti po pravilima koja vrijede za uračunavanje ispunjenja.

Podsjećamo kako je uračunavanje ispunjenja uređeno u čl. 171.-172. Zakona.

8.1. Red uračunavanja

Sukladno čl. 171. st. 1. Zakona, kada između istih osoba postoji više istorodnih obveza, pa ono što dužnik ispunji nije dovoljno da bi se mogle namiriti sve, onda će se, ako o tome ne postoji sporazum vjerovnika i dužnika, uračunavanje obaviti onim redom koji odredi dužnik najkasnije prilikom ispunjenja.

ističemo...

U slučaju kada nema dužnikove izjave o uračunavanju, obveze se namiruju redom kako je koja dospjela za ispunjenje.

Kada je više obveza istodobno dospjelo, prvo se namiruju one koje su najmanje osigurane, a kad su sve podjednako osigurane, prvo se namiruju one koje su dužniku najtegotnije. Ako su u svemu naprijed rečenom obveze jednake, namiruju se redom kako su nastale, a ako su istodobno nastale, ono što je dano na ime ispunjenja raspoređuje se na sve obveze razmjerno njihovim iznosima.

¹⁴ Čl. 199. st. 1. Zakona.

¹⁵ Čl. 201. Zakona.

¹⁶ Vidjeti pod 1.

¹⁷ Čl. 56. Zakona.

